

ALMANYA VE SURİYELİ MÜLTECİ KRİZİ*

İlhan ARAS¹

Akın SAĞIROĞLU²

ÖZ

Arap Baharı, milyonlarca insanın Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinden Avrupa'ya göç etmesine yol açmıştır. Bu çerçevede özellikle Suriyeli mültecilerin Avrupa ülkelerine göçü önemli bir gelişme olmuştur. Almanya'da ise, farklı ülkelere gelen mülteciler ülkede birçok soruna neden olmuştur. Almanya diğer birçok krizde olduğu gibi, Suriyeli mülteci krizinde de öncü bir rol oynamak zorunda kalmıştır. Bu kriz, Almanya'yı iki açıdan etkilemiştir. İlk olarak, Suriyeli mülteci krizi Almanya'yı Avrupa Birliği'nin mülteci politikasının oluşmasında Almanya'nın etkisi açısından etkilemiştir. İkinci olarak, Angela Merkel hükümetleri ülkedeki Suriyeli mülteci sayısından dolayı iç politikada eleştirilmiştir. Çalışmada, Almanya'nın Suriyeli mülteci krizine yaklaşımı kronolojik olarak konuyla ilgili resmi söylemler ve literatürden hareketle incelenecektir. Böylece çalışmada, Avrupa ülkelerinin Suriye sorunundaki rollerine ilişkin literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Almanya, Angela Merkel, Suriye, mülteci*

Jel Kodlar: *F50, F59, N44*

GERMANY AND SYRIAN REFUGEE CRISIS

ABSTRACT

Arab Spring has caused to the migration of millions of people from Middle East and North Africa countries to European countries. In this framework, especially Syrian refugees' migration to Europe has been an important development. Refugees who came from various countries have caused lots of problem in Germany. Germany, like other crises, has been obliged to take a leading part in Syrian refugee crisis. The crisis has affected Germany on two fronts. Firstly, Syrian refugees have affected Germany in terms of Germany's effect in the formation of refugee policy of European Union. Secondly, Angela Merkel governments have been criticized in domestic politics of Germany because of the numbers of Syrian refugees in Germany. In study, approach of Germany towards Syrian refugee crisis will be chronologically examined with reference to the literature as well as related official discourses. So, the study is aimed to contribute to the literature about the roles of European countries in Syrian question.

Key Words: *Germany, Angela Merkel, Syria, refugee*

Jel Codes: *F50, F59, N44,*

* Çalışma, 10-12 Mayıs 2018 tarihinde düzenlenen Uluslararası Toplumsal ve İktisadi Araştırmalar Kongresi: Ortadoğu'da Göç Hareketleri ve Değişen Dinamikler'de sunulmuş bildirinin gözden geçirilmiş halidir.

¹ Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü, ilhanaras@nevsehir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5120-8117

² Öğr. Gör., Adıyaman Üniversitesi, Besni MYO. asagioglu@adiyaman.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1147-6023

1. GİRİŞ

Arap Baharı'nın en kalıcı etkilerinin görüldüğü ve Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerinden farklı olarak sürecin devam ettiği Suriye, sadece Orta Doğu değil Avrupa için de birçok sorunun kaynağı olmuştur. Bu çerçevede, Suriye'den kaçarak Avrupa ülkelerine gitmeye çalışan Suriyeli mülteciler Avrupa kıtası için önemli bir sorun haline gelmiştir.

AB üye devletlerinin Suriyeli mültecilere yaklaşımıyla ilgili sınırlı bir literatür söz konusudur. Özellikle Yunanistan'ı derinden etkileyen (Aras & Sağıroğlu, 2017) mülteci krizi diğer AB üye devletlerini de hem iç siyasetleri hem de sorunun çözümünde aldıkları roller açısından etkilemiştir. Almanya da Suriyeli mültecilerin özellikle gitmek istedikleri bir ülke olarak bu sorunla doğrudan uğraşmak zorunda kalan bir ülke olmuştur. Almanya için sorun, sadece kendisine gelen mültecilerle ilgilenmek olmamış, AB'nin yönlendirici gücü olarak AB'nin mülteci sorununa yaklaşımını da belirlemek zorunda kalmıştır.

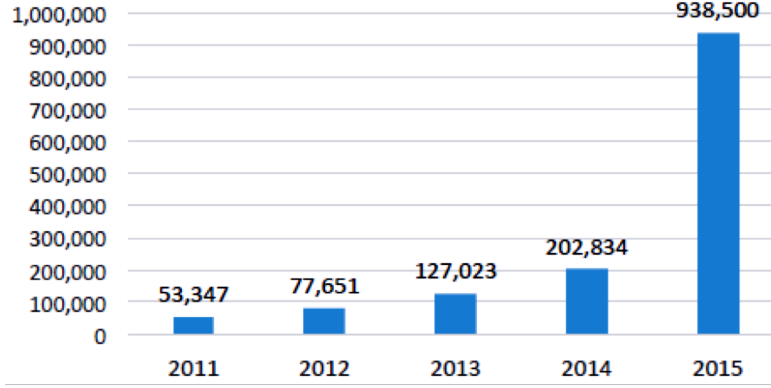
Almanya'nın iltica hakkını 1948'de ilk defa kabul etmesinde Holocaust'a doğrudan bir tepki önemli bir neden olmuştur. Geçmişin sorumluluğunu taşıyan Almanya, iltica hakkını geniş bir şekilde tanımlamış ve hayati tehlikesi olan herkes için güvenli bir yer olmayı sürdürmekte kararlı olmuştur. Öyle ki, Alman nüfusunun %20'sinin göç kökenli olması ya bu insanların ya da ailelerinin yurtdışında doğduğu anlamına gelmektedir (Mayer, 2017: 1-2).

Suriye ile diplomatik ilişkileri 1952 yılına dayanan Almanya, Avrupa Birliği (AB) üye devletleri arasında Suriye ile en güçlü ekonomik ve siyasi işbirliğine sahip ülke olmuştur. Geçmişten gelen ilişkiler Suriye'nin yaşadığı sorunlar ve Suriyeli mülteciler nedeniyle artık farklı bir noktadadır. Çalışmada, Almanya'nın Suriyeli mülteciler sorununa yaklaşımı kronolojik olarak aktarılacak, mültecilerin Almanya'da yarattığı etkilere değinilecektir. Böylece çalışma, AB üye devletlerinin Suriye sorunundaki yaklaşımlarına ilişkin literatüre bir katkı olacaktır.

2. ALMANYA'DA BÜYÜYEN MÜLTECİ SORUNU

2012 yılında Suriyeli mültecilerin Almanya'ya kabul edilmesinin gündeme gelmesi, Almanya'da aile yakınları olan Suriyeliler için vize uygulamasının kolaylaştırılması, Suriye'den kaçan çocuklu kadınların ülkeye kabul edilmesine yönelik planlar geliştirilmesi Suriyeli mültecilerle ilgili ilk söylemler ve faaliyetler olarak öne çıkmıştır (Dalaman, 2012). Şekil 1'den hareketle Suriyeliler de dahil olmak üzere Almanya'daki toplam mülteci sayısının artışını görmek mümkündür.

ŞEKİL 1: ALMANYA'DAKİ MÜLTECİ SAYISI

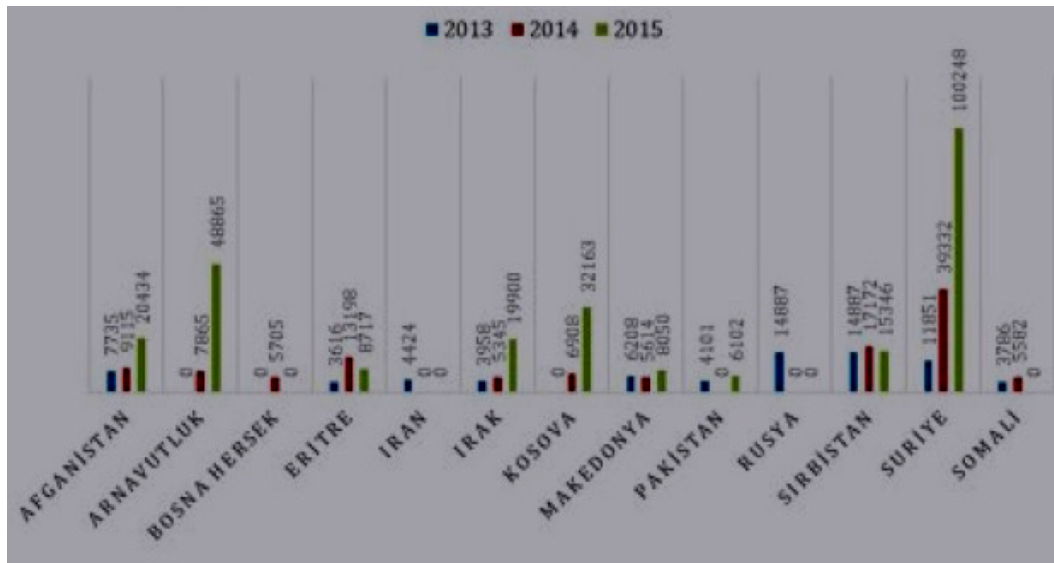

Kaynak: (Bayraklı & Keskin, 2015: 20)

Almanya'ya kaçan mültecilerin sayısının 1 milyona yaklaşması Almanya'da yabancı karşıtlığının artmasından bu karşıtlığın siyasi alanda daha fazla görünür olmasına, mültecilerin ülke ekonomisinde yarattığı etkiden Avrupa bütünleşmesinin temel değerlerinin sorgulanır hale gelmesine kadar birçok sorun yaratmıştır (Akkaya, 2016: 25).

Şekil 2'de ise, 13 ülkeden Almanya'ya gelen mültecilerin 2013-2015 dönemindeki artışı ve azalışı görülmektedir. Mülteciler Almanya'yı güvenli bir ülke olarak gördükleri için sadece Suriye'den değil, Irak, Afganistan, Yemen, Eritre, Nijerya ve daha birçok ülkeden gelmektedir. Alman hükümeti 2015'te ülkeye gelecek mülteci sayısını 300.000 olarak tahmin etmiş ve sayıya göre eyalet hükümetlerine bütçe ayırmıştır. Eyaletlerin, Mart 2015'te bu sayının 500.000 olacağı tahminiyle daha fazla para talep etmesi reddedilmiş ancak Ağustos 2015'te bu sayının 800.000 olması ülkede "doğal afet statüsü"ne geçilmesine neden olmuştur (Sey, 2015).

ŞEKİL 2: ALMANYA'DAKİ MÜLTECİLERİN ÜLKELERE GÖRE DAĞILIMLARI

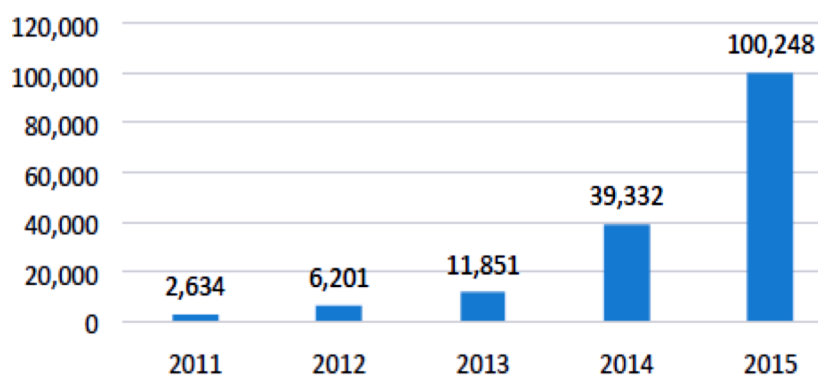

Kaynak: (Bayraklı & Keskin, 2015: 21)

Buna göre, diğer ülkelerle kıyaslandığında özellikle Suriye’den gelenlerin sayısında belirgin bir fark olmuştur. Nisan 2015’e kadar “Avrupa dışı” bir kriz olarak değerlendirilen Suriyeli mültecilerin Akdeniz’de yaşadıkları dram, gazete ve televizyonlara yansıyan trajediler konuyu daha fazla Avrupa’nın gündemine sokmuştur (Turhan, 2017: 279).

Mayer (2017: 5-7) Almanya’nın özellikle 2015 dönemine kadar kapılarını mültecilere açmasını üç neden üzerinden açıklamıştır. İlki, göçmenlerin ülkesi olarak Almanya’da her ne kadar AfD (*Alternative für Deutschland/ Almanya için Alternatif*) gibi göçmen karşıtı partiler Almanya’ya gelen Suriyeli göçmenlerden dolayı oylarını artırsalar da kamuoyunun savaş ve sivil çatışmadan kaçan ülkelere kapıların açılması için hükümete destek vermesidir. İkincisi, 2005’ten beri Almanya’yı yöneten Angela Merkel’in mültecilere kapıların açılmasına önem veren bir politika yürütülmesinde kararlı olmasıdır. Bu çerçevede Özcan’ın (2018: 20) belirttiği gibi, “Avrupa kapılarına dayanan yüz binlerce mülteciye kapıları açan Merkel’in kendisi de mülteci bir aileden geliyordu. Hem anne hem baba tarafı savaş nedeniyle yerlerini yurtlarını geride bırakarak kaçmak zorunda kalmıştı.”. Almanya’nın kapılarını mültecilere açmasının üçüncüsü nedeni ise, Almanya’nın yaşlanan nüfusu ve işgücü eksikliği için bir çare olabilecek mültecilerin kabulünün Almanya’nın yararına olmasıdır. Şekil 3’te ise, Suriyeli mültecilerin Almanya’da giderek artan varlığı görülmektedir. Bu durum da Almanya’nın sadece Suriye’den değil birçok ülkeden mülteciyi kendine çektiğini ancak bunlar arasında Suriye’den gelenlerin ağırlık taşıdığını göstermektedir.

ŞEKİL 3: ALMANYA’DAKİ SURİYELİ MÜLTECİ SAYISI

Kaynak: (Bayraklı & Keskin, 2015: 20)

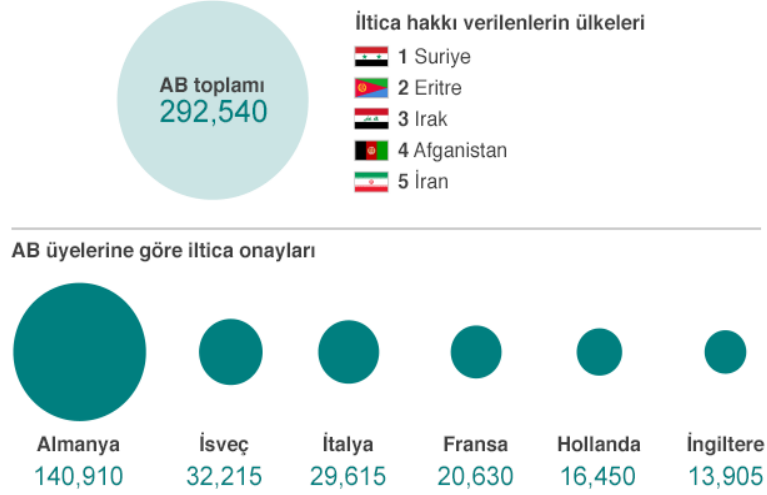
Merkel’in mültecilere yönelik aşırı sağcı tavırları kabul edilemez olarak nitelendirmesi ve Alman halkına mültecilere karşı düzenlenen protesto gösterilerine katılmamaları çağrısı yapması da önemli bir yaklaşım olmuştur (BBC Türkçe, 2015). Almanya bu dönemde, AB28’de sınırlarını açık tutmayı tercih eden tek devlet olmuştur. Merkel hükümeti, Alman halkının, politikacıların ve komşu devletlerin bütün eleştirilerine rağmen bu tutumunu uzun süre sürdürmüştür (Mayer, 2017).

6 Ekim 2015'te, Şansölyelik Direktörü Peter Altmaier, mülteci politikasından sorumlu “genel siyasi koordinatör” olarak atanmış ve bakanlıkların mülteci sorunundaki görev dağılımları da yapılmıştır. Buna göre, İçişleri Bakanlığı uygulamaların genel sorumluluğunu üstlenirken Dışişleri Bakanlığı ve Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı göç ve yerini terk etme nedenlerinden sorumlu olmuştur (Trötscher, 2015).

2015'te, AB düzenlemelerine rağmen Suriyelilere kapılarını açan Berlin hükümeti Arapların gözünde Merkel'i bir kahraman haline getirmiştir. Sosyal medyada Suriyeliler “Wir lieben dich (seni seviyoruz)” ve “Şefkatli Anne” yazılarıyla Merkel'in fotoğraflarını paylaşmıştır. Ülkeye kabul edilen Suriyelilerin Merkel'i övmelerinin yanı sıra Budapeşte'den ayrılmak isteyen Suriyeliler de “Merkel”, “Almanya” sloganları ve Merkel fotoğraflarıyla yollara dökülmüştür. *The Economist* de ilgili dönemde “Cesur Merkel” başlıklı yazısında “Avrupa'nın gurur duyacağı çok az şeyin olduğu bir krizde, Merkel parıldayan bir istisna” şeklinde Şansölye'yi övmüştür. Merkel'in hükümetinin sığınmacıların ilk ayak bastıkları AB ülkelerinde kalmalarını zorunlu kılan Dublin II Sözleşmesi'ni uygulamayarak Almanya'ya gelmeyi başaran sığınmacıları kabul edeceğini duyurması, Almanya'yı en fazla mülteci ağırlayan ülkelerden biri haline getirmiştir (Milliyet, 2015a). Ağustos 2015'te Merkel'in “Wir schaffen das (bunu yapabiliriz)” yaklaşımı özellikle Suriye'den gelen yüzbinlerce mülteciyi korumanın Merkel tarafından “ulusal görev” olarak nitelendirilmesi Almanya'nın bu dönemdeki politikasını göstermektedir. Ancak kısa bir zaman sonra mülteci sayısının tahminlerin ötesinde artması nedeniyle Avusturya ile sınır kontrollerinin artırılması 2015 sonunda başlayan değişimi göstermektedir (Dockery, 2017).

2015 sonrası dönemde Almanya'nın mültecilere ilişkin politikasında farklı bir yaklaşım içerisinde olduğu görülmektedir. Avusturya ve Macaristan üzerinden gelen mültecilerin Hristiyan Demokrat Birliği'nin (CDU/ *Christlich Demokratische Union*) kardeş partisi Hristiyan Sosyal Birliği (CSU/ *Christlich-Soziale Union*) partisinin etkin olduğu Bavyera eyaleti üzerinden Almanya'ya girmesi CSU'nun birlikte hareket ettiği CDU'ya karşı eleştirel bir tutum takınmasına neden olmuştur. Sınırların kapatılması ve Merkel hükümetinin mültecileri kabul eden politikasının ülkeye zarar verdiği eleştirilerine karşı Merkel ise, açık kapı politikasının devam edeceğini belirtmiştir (Akkaya, 2016: 36). Şekil 4 ve 5'te görüldüğü gibi, AB içinde iltica başvurusunu kabul eden ülkeler arasında ikinci sıradakiyle arasında büyük bir farkla Almanya öne çıkarken, en fazla başvurunun da Suriye'den geldiği görülmektedir.

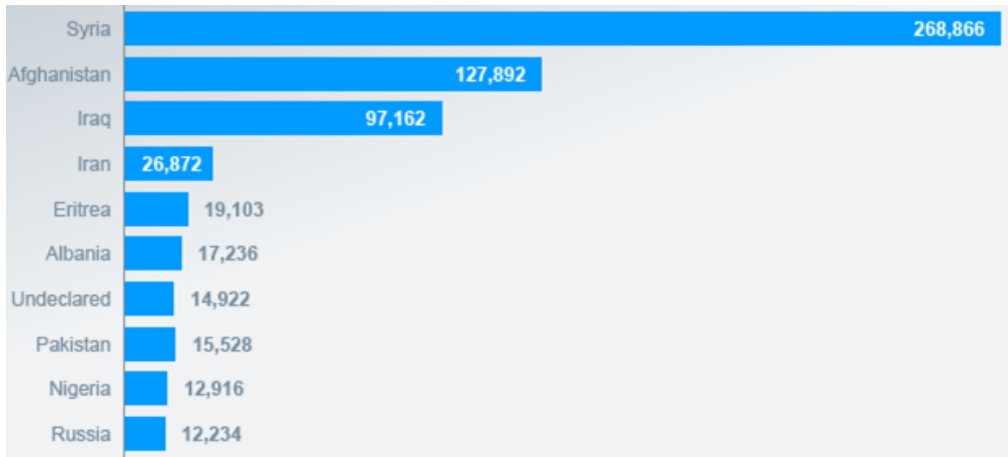
ŞEKİL 4: 2015'TE ONAYLANAN İLTİCA BAŞVURULARI

Kaynak: (Eurostat, BBC Türkçe, 2016a)

2006'da Almanya'ya iltica başvurusu yapanların %6.4'ü kabul edilirken, bu oran 2010'da %20.5, 2014'te %31.4 ve 2015'te %40'a kadar çıkmıştır. Kabul oranındaki artışın nedeni olarak, mültecilerin yaşadıkları dramın Alman kamuoyunda yarattığı etki ve hükümetin mültecilere kapıları açması baskısını göstermek mümkündür (İnat, 2016).

ŞEKİL 5: ALMANYA'DA 2016'DA İLTİCA BAŞVURUSU YAPAN İLK 10 ÜLKE

Kaynak: (BAMF; Deutsche Welle, 2017)

İltica ve Göç Araştırmaları Merkezi'nden Çorabatır, 2015 yılında Almanya'nın 800.000 mülteciye kapılarını açmasının olumlu bir adım olduğunu ancak uyum anlamında sorunlar olabileceğini şu şekilde belirtmiştir (Yaşar, 2015):

“Göç olayı batı kamuoyunu ikiye bölüyor. Sığınmacılara kucak açarak onları ‘Hoş geldin’ diyerek karşılayan insanlar da var. Fakat bunun yanı sıra ırkçı ve aşırı sağcı tepkileri olanlar da mevcut. Almanya açısından biraz daha iyimser olunabilir. Ekonomik olarak çok güçlü ve bir göç ülkesi. Fakat hala göçmenlerle ciddi uyum sorunları yaşıyor. Bunu kamuoyuna daha iyi duyurmak lazım. Gelenlerin bir kısmı şehirden, bir kısmı ise kırsal kesimden geliyorlar. Kimi meslek sahibi, kimi değil. Ayrıca çok farklı etnik gruplara ve dini inançlara bağlı insanlar. Dolayısıyla hepsinin beklentisi ve uyum süreçleri farklı olacak.”

Almanya’nın 2015 yılında kabul ettiği mülteci sayısı 1.1 milyon olmuş ve çoğunluğunu Suriye, Afganistan ve Irak’tan gelen mülteciler oluşturmuştur. 2014’e göre 2015’te beş kat artan mültecilerin 428.468 Suriyeli, 154.046 Afganistanlı ve 121.662 Iraklı’dır (Melton, 2016). Almanya’ya 2015’te gelen mültecilerin sayısının, ülke için rekor yılı olan 1992 yılında aldığı 438.191 mülteciye daha fazla olması Almanya için bir rekor olmuştur. Söz konusu sayılar nedeniyle Suriyeli mültecilerin, 1990’ların ilk yarısında Yugoslavya iç savaşının Almanya’da yarattığı mülteci krizinin tekrar yaşanması tehlikesine neden olabilme ihtimali çekinilen bir durum olmuştur (İnat, 2016).

Almanya, mülteciler için ciddi miktarlarda harcama yapan bir ülke olarak 2015’te 21.1 milyar Euro’yu mülteciler için kullanmıştır. Bu yükten kurtulmak amacıyla diğer AB ülkelerini de soruna taraf haline getirmek, mültecilerin buldukları ülkede kalması için maddi yardım yaparak Almanya’ya göç etmesini önlemek ve Türkiye ile işbirliği yapmak gibi yollara başvurmuştur (Öner, 2017: 193). Bu nedenle, Almanya’nın Türkiye’nin AB üyeliği noktasında kısmen olumlu yaklaşımının da Suriyeli mültecilerle ilgili olduğunu belirtmek mümkündür (İnat, 2016).

2017 sonlarında Almanya’yı terk etmeye karar veren sığınmacılara 3000 Euro yardımda bulunulacağını açıklayan Almanya’da 1 milyona yaklaşan mülteci sayısı, 2016’da 280 bine inmiş, 2017’de ise 200 bin olması hedeflenmiştir. Söz konusu ciddi düşüş, mültecilerin Balkan güzergâhının kapatılması ve Türkiye ile imzalanan mülteci anlaşmasından kaynaklanmıştır (Deutsche Welle Türkçe, 2017a). Ayrıca seçmenlerin Merkel hükümetini sürekli olarak mültecileri kabul etmesinden dolayı eleştirmesi de seçmenini kaybetmek istemeyen Merkel’i mülteci sayısını azaltmaya itmiştir.

Suriyeli mülteci krizinin Avrupa’daki birçok ülkede popülist aynı zamanda yabancı düşmanı partinin oy oranını artıracak kadar etkin olması Almanya’da da benzer söylemlerin görülmesine neden olmuştur. Mülteci sorununda bir yandan gıda, elbise, Almanca dil kursları açılan Almanya’da diğer yanda mültecilerin büyük bir tehdit olarak algılanmasıyla siyasi partilerin bu konuyu seçim malzemesi için kullanması birlikte görülmüştür (Rommel, 2017: 134). Özellikle bu noktada öne çıkan bir parti olarak AfD’nin yükselişindeki önemli bir etken de, Merkel hükümetinin Suriyeli mültecilere karşı yürüttüğü “Hoşgeldiniz” politikasına Alman kamuoyunun verdiği tepki olmuştur. Avrupa sınırlarının kapatılması, Almanya’nın ülke sınır kontrollerini artırması, mülteciler için kurulacak kampların Almanya dışında olması, Alman kültür ve dilinin dikkate alınarak çok az sayıda mültecinin

Almanya'ya tamamen entegre olmasını savunan AfD, 2017 seçimlerinde %12.6 oy alarak meclise girmeyi başarmıştır (Deutsche Welle Türkçe, 2017b).

3. ÇÖZÜM YOLUNDA

Karnitschnig, mülteci sorunun çözümünde üç faktörün üzerinde durmaktadır. İlki, Almanya haricindeki diğer AB üye devletleridir. Ancak, AB üye devletlerinin mültecileri kabul etmek ve Almanya'nın yükünü hafifletmek için çok fazla çaba göstermedikleri görülmüştür. İkinci konu, mültecilerin Avrupa'ya gelişinin engellenmesinde önemli bir ortak olan Türkiye'dir. Türkiye'nin mültecilerin Avrupa'ya gelişini engellemesi Avrupa'nın özelde de Almanya'nın yükünü hafifletecektir. Üçüncüsü ise, Merkel için tehlikeli olabilecek ekonomidir. Alman Maliye Bakanı Wolfgang Schäuble, mültecilerin Almanya ekonomisine getirdiği yükün bütçe dengesine olumsuz yansıtıldığını da belirtmiştir (Dempsey, 2015).

2016'da Londra'da gerçekleştirilen Suriye Bağışçılar Konferansı'nda 2016 için 6 milyar dolar, 2017-2020 dönemi için 6.1 milyar dolar yardım yapılmasına karar verilmiştir. Almanya ise, 2018'e kadar 2.3 milyar dolarlık bir katkı sunmayı taahhüt etmiştir (Janning, 2016).

Merkel, mülteci sorununda konuyu Avrupa yanlısı bir çözüme taşımaya çalışmıştır. Mülteci sorunundan etkilenen AB üye devletlerinin ulusal planlarından ziyade Avrupa bütününde birlikte hareket edilmesi gerektiği Almanya tarafından sürekli olarak vurgulanmıştır (Dudasova, 2016: 327).

Macaristan üzerinden gelen güzergâhın kontrol altına alınması çözüm yolunda önemli bir adım olsa da, Almanya'ya varmayı hedefleyen mülteciler Balkanlar üzerinden yeni bir göç yolu oluşturmuştur. Harita 1'de görüldüğü gibi, önceden Macaristan üzerinden Almanya'ya giden mültecilerin Macaristan'daki güvenlik tedbirlerinin ardından Hırvatistan-Slovenya-Avusturya şeklinde yeni bir göç güzergâhı oluşmuştur.

HARİTA 1: MÜLTECİLERİN ALMANYA'YA GİDİŞ YOLU

Kaynak: (Milliyet, 2015b)

Harita 2’den görüldüğü gibi, 2017 itibarıyla Avrupa’da en fazla Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapan ülke açık bir farkla Almanya olmuştur. Almanya’daki mülteci sayısı önceki yıllara göre azalma eğiliminde olsa da, Avrupa’da mülteci sorunuyla ilgilenmesi gereken ilk ülke olmaya devam etmektedir.

HARİTA 2: SURIYELİ MÜLTECİLERİN DAĞILIMI - 2017

Kaynak: (Connor, 2018)

Almanya’nın Suriyeli mülteciler sorununun çözümünde en önemli çözüm ortağı olarak görmeye başladığı Türkiye ile 2015’in ilk yarısında pek ilgilenmediği görülmektedir. Buna karşın, Ekim 2015’te Merkel’in Türkiye ziyaretinde mülteci sorununun çözümü gündeme gelmiş ve Merkel için Türkiye bu noktada kilit ülke olarak görülmüştür. Bu ziyaret, kendi partisi olan CDU’dan dahi mülteci politikasından dolayı eleştiriler alan Merkel’in Türkiye üzerinden sorunun çözümüne önem verdiğinin göstergesi olmuştur. Merkel ayrıca, mülteci sorununda Türkiye’nin desteğine karşılık olarak tıkanan AB-Türkiye ilişkilerinin önündeki engelleri kaldırma noktasında da Türkiye’ye söz vermiştir (Danışman, 2015). Merkel’in 16 Ekim 2015 ile 23 Mayıs 2016 arasında Türkiye’yi beş kez ziyaret etmesi de Türkiye’nin sorundaki önemini gösterir niteliktedir (Özcan, 2018: 134).

Almanya için önemli olan konu, Almanya’ya ve Avrupa ülkelerine akın eden mültecilerin gelişini Türkiye üzerinden durdurmak ve böylece sorunu Avrupa’ya ulaşmadan çözmektir. Kasım 2015’te Almanya’nın da önemli desteğiyle üzerinde uzlaşmaya varılan plana göre AB; 3 milyar Euro tutarında bir fonu Türkiye’ye Suriyeli mülteciler için kullanması için verecek, AB üyelik sürecini hızlandıracak adımlar atılacak, Türkiye’nin Schengen bölgesinde serbest dolaşım hakkından faydalanması için girişimler başlayacaktır. Türkiye de buna karşılık mültecilerin Avrupa’ya geçmemeleri için denetimleri artıracak ve Suriyelilerin Türkiye’deki durumlarını iyileştirecektir (BBC

Türkçe, 2016b). Merkel, Türkiye ile varılan anlaşma sayesinde hem AB içerisinden hem de iç siyasetten gelen tepkilerin üstesinden gelmeyi büyük ölçüde başarmıştır (Janning, 2016).

4. SONUÇ

Bir yandan Euro kriziyle diğer yandan Brexit ile uğraşmak zorunda kalan ve özellikle Merkel iktidarı sonrasında AB'nin yükünü taşıyan Almanya, Suriyeli mülteciler sorununda da öne çıkmak durumunda kalmıştır. Euro krizi ve Brexit'te de olduğu gibi, Merkel'in Suriyeli mülteciler konusunda da bir sınav vermesi gerekmiştir.

Almanya başlangıçta kendisine uzak bir sorun olan mülteci meselesiyle doğrudan ilgilenmezken kısa süre sonra ciddi anlamda ilgilenmek zorunda kalmıştır. Her yıl 20 milyar Euro'dan fazla bir miktarı mültecilere ayıran Almanya'ya 2015'te gelen 1 milyona yakın mülteci içerisinde Suriyeliler diğer ülkelerden gelenlerden açık ara önde olmuştur.

2017 genel seçim sonuçları üzerinde de etkili olan Suriyeli mülteci sorununun çözümünde bir yandan AB üye devletlerini sürece katmaya çalışan Almanya, diğer yandan Türkiye ile sorunu kaynağında çözmeye çalışmıştır. Bu çerçevede Suriyeli mülteciler sorununun Almanya'ya etkileri; iç siyasette AfD'nin yükselişi, AB'deki yükü sırtlanmak, AB-Türkiye ilişkilerinde yumuşama ihtimali şeklinde gerçekleşmiştir. İlk olarak, göçmen karşıtlığıyla öne çıkan AfD, göç karşıtlığı üzerinden de yürüttüğü seçim kampanyaları sonucunda meclise girmeyi başarmıştır. İkinci olarak, Euro krizinden Brexit'e AB'nin geleceğini ilgilendiren birçok konuda lider rolü üstlenmek durumunda kalan Almanya, kıta genelindeki mülteci sorunuyla da doğrudan ilgilenmek durumunda kalmıştır. Son olarak da, tıkanan AB-Türkiye ilişkilerinin ilerleme kaydetmesi de Almanya'nın Suriyeli mülteci krizinin çözümünde Türkiye'yi önemli bir ortak olarak görmesiyle mümkün olmuştur.

KAYNAKÇA

- Akkaya, A. (2016) "Almanya'nın Zorunlu Tercihi: Mülteci Krizi Ekseninde Türk-Alman İlişkilerini Yeniden Düşünmek". Bölgesel Çalışmalar, 1(1): 23-49.
- Aras, İ. ve Sağıroğlu, A. (2017) "Yunanistan ve Suriyeli Mülteciler: Avrupa'nın Kapısını Zorlamak". Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi, 3(3): 20-28.
- Bayraklı, E. ve Keskin, K. (2015) Türkiye, Almanya ve AB Üçgeninde Mülteci Krizi, SETA Analiz, Sayı: 143.
- BBC Türkçe. (2015) "Merkel: Sığınmacı krizi Schengen'in sorgulanmasına yol açabilir", http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/08/150831_merkel_siginmaci (24.10.2018)
- BBC Türkçe. (2016a) "Zengin ülkeler Suriyeli mültecilerin sadece %1,4'ünü kabul etti", http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/03/160329_oxfam_suriyeli_multeciler (18.10.2018).
- BBC Türkçe. (2016b) "AB: Mülteci krizinde tek alternatif Türkiye anlaşması". http://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/02/160219_ab_turkiye_multeci_zirve (1.11.2018).
- Connor, P. (2018) "Most displaced Syrians are in the Middle East, and about a million are in Europe", <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2018/01/29/where-displaced-syrians-have-resettled/> (28.10.2018).

- Dalaman, C. (2012) “Almanya’nın Suriye Politikası Değişiyor”. <https://www.amerikaninsesi.com/a/almanyainin-suriye-politikasi-degisiyor/1503066.html> (15.10.2018).
- Danışman, J. (2015) “Mülteci krizi ilişkileri canlandırdı”, <http://p.dw.com/p/1HRNG> (17.09.2018).
- Dempsey, J. (2015) “Judy Asks: Can Merkel Survive the Refugee Crisis?”. <http://carnegieeurope.eu/strategieurope/61700> (4.11.2018).
- Deutsche Welle (2017) “Sharp drop in migrant arrivals in Germany”. <http://p.dw.com/p/2VcAB> (13.10.2018).
- Deutsche Welle Türkçe. (2017a) “Almanya’da 2017’de mülteci sayısı 200 binin altında kalacak”., from <http://p.dw.com/p/2pVI5> (11.10.2018).
- Deutsche Welle Türkçe. (2017b) “AfD hakkında bilmeniz gereken 10 şey”. <http://p.dw.com/p/2goR1> (13.10.2018).
- Dockery, W. (2017) “Two years since Germany opened its borders to refugees: A chronology”. <http://p.dw.com/p/2jD3i> (18.10.2018).
- Dudasova, M. (2016) “Political Consequences of the Refugee Crisis-The Case of Germany”. *Economic Review*, 45(3): 312-330.
- İnat, K. (2016) “Almanya’nın Suriyeli Mültecilere Yönelik Politikası”. http://ormer.sakarya.edu.tr/20,3,,50,almanya_nin_suriyeli_multecilere_yonelik_politikasi.html (07.10.2018).
- Janning, J. (2016) “Zorlu bir sorun olarak mülteci krizi”. <https://www.deutschland.de/tr/topic/politika/almanya-avrupa/zorlu-bir-sorun-olarak-multeci-krizi> (01.11.2018).
- Mayer, M. M. (2017) Germany’s Response to the Refugee Situation: Remarkable Leadership or Fait Accompli?, *Newpolitik*, http://www.bfna.org/wp-content/uploads/2017/04/Germans_Response_to_the_Refugee_Situation_Mayer.pdf (12.10.2018).
- Melton, M. (2016) “Almanya’da Mülteci Sayısı 1 Milyonu Geçti”. <https://www.amerikaninsesi.com/a/almanyada-multeci-sayisi-1-milyonu-gecti/3133830.html> (21.10.2018).
- Milliyet. (2015a) “Arap sokağının yeni kahramanı: Merkel Ana”. <http://www.milliyet.com.tr/arap-sokaginin-yeni-kahramani-/dunya/detay/2114083/default.htm> (19.10.2018).
- Milliyet. (2015b) “Avrupa’da göç yolu değişti”. <http://www.milliyet.com.tr/avrupa-da-goc-yolu-degisti-gundem-2118679/> (30.10.2018).
- Öner, S. (2017) “Avrupa’da Mülteci Krizi ve Aşırı Sağın Yükselişi: Avusturya Özgürlük Partisi (FPÖ), Almanya için Alternatif (AfD) Partisi ve PEGIDA Hareketi Örnekleri”, Y. Gülcan vd. (Ed.), *Türkiye-AB İlişkilerinde Yeni Bir Konu: Mülteci Sorunu ve Türkiye-AB İşbirliği*, İstanbul: İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları, ss. 185-210.
- Özcan, C. (2018). *Savaşı Sabreden Kazanır: Şansölye Merkel’in Hikayesi ve Türkiye İlişkileri*, İstanbul, Doğan Kitap.
- Rommel, I. (2017) “‘We are the People.’ Refugee-‘Crisis,’ and the Drag-Effects of Social Habitus in German Society”. *Historical Social Research*, 42(4): 133-154.
- Sey, C. (2015) “Almanya: Mülteciler için herşey güllük gülistanlık değil”. http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/09/150907_almanya_multeci_cemsey (26.10.2018).
- Trötscher, H.-P. (2015) “Alman siyasetinin mülteci krizine verdiği yanıt”. <https://www.deutschland.de/tr/topic/politika/almanya-avrupa/alman-siyasetinin-multeci-krizine-verdigi-yanit> (17.10.2018).

Turhan, E. (2017) “Domesication Of Germany’s European Policy and German Leadership in The EU: The Cases of Eurozone Crisis and Refugee Crisis”. 31st International Academic Conference, London, 276-284.

Yaşar, D. (2015) “Almanya mülteci sorununu iyi yönetemezse, Merkel kaybeder”.
<https://sptnkne.ws/hgmg> (03.11.2018).